

Hautausmaiden hoitosuunnitelman hyväksyminen ja ainaishoitohautojen hoitotavan täsmentäminen

YKN 28.5.2026

YKV 17.6.2026

Sisältö

- Hautausmaiden hoitosuunnitelma
- Taustaa
- Talous
- Henkilöstö
- Hoitotavan täsmentäminen
- Hoitotavan täsmentäminen hautamuistomerkkien osalta
- Hoitotavan täsmentämisen perusteet
- Minkälaisia riskejä asiaan liittyy

Hautausmaiden hoitosuunnitelma

- Rajataan omaisten ja hautausmaan hoitovastuut
- Määritellään hoitotaso
- Kuvataan hoitohautojen hoitotaso (Hautainhoitorahasto)
- Hoitamattomien hautojen kohtalo
- Poistettujen muistomerkkien käsittely
- Hautaukseen liittyvät asiat

Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaiden viheralueiden kunnossapitoluokat

PÄÄLUOKAT	ALALUOKAT
R Rakennetut viheralueet	R2 Käyttöviheralue, aktiivisessa käytössä oleva hautausmaan osa, kuten hautakorttelit ja hautausmaan kulkuväylät
A Avoimet viheralueet	A3 Maisemaniitty, hautaamattomat avoimet alueet ja niityt
M Metsät	M4 Suojametsä, hautausmaiden metsäalueet

Omaisten hoitovelvoitteita ovat:

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito ja turvallisuudesta huolehtiminen
- haudan kasvillisuuden hoito kevät- ja syyspuhdistuksineen
- nurmikon leikkaaminen ja siistiminen arkkuhauta-alueella 100 cm ja uurnahauta-alueella 70 cm hautamuistomerkin edestä (käytäväalueet hoitaa hautausmaa)-
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen
- roskien poistaminen haudalta (muun muassa palaneet hautakynttilät)
- reunakivien rajaaman hauta-alueen hoito

Hautaustoimen vastuulla olevia hautausmaiden kunnossapitotöitä ovat:

- kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito (mm. portit, aidat, penkit, valaisimet, pyörätelineet, opasteet, hulevesijärjestelmät, kasteluvesijärjestelmät ja kameravalvonta)
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- muistolehtoon, sirottelualueille ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelupaikoilla hautausmaa vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä. Hautausmaalla on oikeus poistaa rikkoutuneet ja huonokuntoiset muistoesineet.
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hauta-alueiden kunnossapito
- seurakunnalle ja seurakuntayhtymälle palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito kirkkovaltuuston päätöksen mukaan.
- hautausmaarakennusten kuten kappeleiden, kylmiöiden, huoltorakennusten sekä krematorioiden käyttökunnon ja toiminnan varmistaminen
- kunnossapitotöihin liittyvän konekaluston ja laitteiden huollon ja toimintakunnon varmistaminen

	Hautausmaa	Hietaniemi	Honkanummi	Kulosaari	Malmi	Maunula	Östersundom	Yhteensä
Pinta-ala ha	29	76	2	65	8	7,9	187,9	
Hautakorttelit kpl	97	85	18	136	44	8	388	
Nurmikkoa m ²	50060	210716	3108	258 000	29000	17000	567884	
Asfalttia m ²	1968	76420	0	67300	2683	392	148763	
Kivituohkapäälysteisiä ajoteitä m	7356	13350	132	9320	1447	914	32519	
Kivituohkapäälysteisiä korttelikäytäviä m	23255	30934	553	34615	2125	201	91683	
Kiveys/laatoitusalueet m ²	2096	1200	72	6700	702	45	10815	
Puut kpl	2386	5824	226	5900 Muurin sisäpuoli ilman Vilpukkalliota	630 ilman harju- metsää	341 ilman Papinsaarta ja uutta liitosaluetta	15307	
Perenna-alueet m ²	722	7835	110	4664	560	121	14012	
Leikatut pensasaidat m	8763	4881	583	13988	70	501	28786	
Vapaasti kasvava pensasaita m	543	12837	132	11680	2000	332	27524	
Pensasalueet m ²	1161	2435	442	2078		207	6323	
Niityt m ²	415	11780	0	15080	3400	1600	32275	
Kivimuurit m		196		2450			6371	
(Betonimuuri)	3366	342	0	830	107	252	1172	
Aidat m	1420	5367	420	330	1096	39	8672	
Portit kpl	19	12	6	27	4	2	70	
Pysäköintialueet m ²	459	5900	270	5900	470	1700	14699	
Jäteastiat kpl	286	131	15	230	40	22	724	
Jätteiden lajittelupisteet kpl	79	34	4	108	18	6	249	
Penkit kpl	45	135	11	251	79	10	531	
Pyörätelineet kpl	7	14	1	19	5	1	47	

Taustaa

- Hautainhoitorahaston (HHR) kanssa solmittuja hautojen hoitosopimuksia oli vuonna 2025 yhteensä 55 148 kpl. Hoitosopimusten pituudet ovat tällä hetkellä 1 v, 5 v, 10 v ja 25 v.
- Ainaishoitojen lukumäärä on: 16 061 kpl. Kaikista hoitosopimuksista ainaishoitojen määrä on n. 30 %.
- Helsingin seurakuntayhtymällä on 46 % kaikista Suomen hautausmaiden ainaishoitosopimuksista.

- Ainaishoitojen hoitotasoa oli laskettu seurakuntayhtymän päätöksellä vuonna 1978

Sen johdosta, että Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntien hautausmailla olevien hautojen hoidosta on vuodesta 1905 lähtien tehty pitkäaikaisia 25-50 vuotta kestäviä ja jopa ainaiseksi ajaksi sopimuksia, joista suoritettu kertakaikkinen rahakorvaus ei muuttuneissa oloissa enää vastaa alkuperäisen suorituksen arvoa eikä niinollen kata haudan hoidosta aiheutuvia kustannuksia, on kirkkohallintokunta kirkkolain 349 § 2 mom ja 548 § 4 mom nojalla päättänyt seuraavaa:

- Osalta haudoilta oli lopetettu kokonaan kesäkukat (kukkien istutus ja istutusten hoito) **11 751 kpl**

1 Sellaiset haudat, joiden hoidosta on tehty hoitosopimus ennen vuotta 1953, hoidetaan kesästä 1978 alkaen ilman kukkia, ja jos haudalla on reunakivet, hiekkapeitteisinä.

- Osalta haudoilta kukkien määrää oli vähennetty **2 901 kpl**

2 Niiltä haudoilta, joita koskeva hoitosopimus on vuosilta 1953-62, vähennetään kukkamäärää. Jos haudalla on reunakivet, hoidetaan se hiekkapeitteisenä.

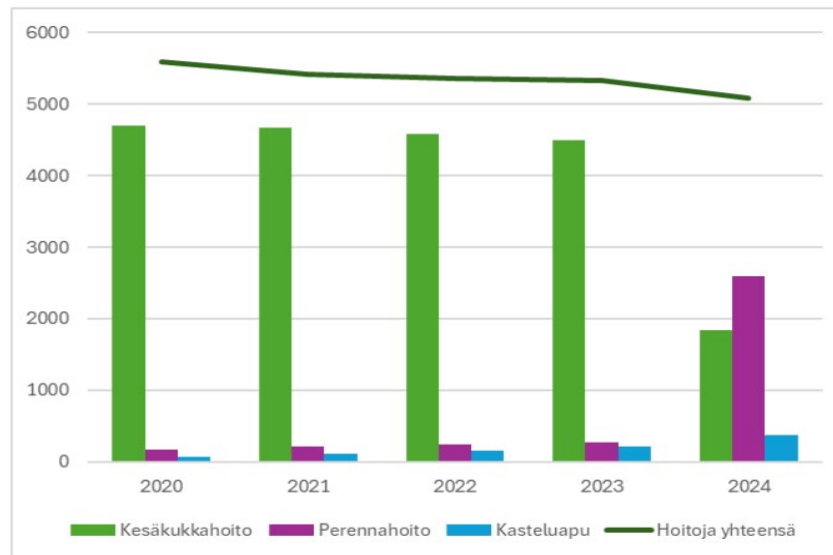
- Osalle haudoista ei ollut tehty hoitotason laskuun liittyviä toimenpiteitä **1407 kpl**

3 Vuoden 1962 jälkeen hoitoon otetut haudat hoidetaan sopimuksessa edellytetyllä tavalla.

- Halutessaan omaisilla on ollut mahdollisuus hankkia kukkahoitoja hoitotason laskuun kohdennettuun hautaan
 - 4 Haluttaessa voidaan 1 ja 2 kohdissa mainituista haudoista tehdä uusi hoitosopimus kukkien osalta yhdeksi tai viideksi kesäksi kulloinkin voimassa-olevilla hinnoilla. Reunakivihaudoille ei oteta nurmikkohoitoa.
- Vaikka osalla ainaishoitohaudoilla oli lopetettu kesäkukkahoidot ei ainaishoitosopimuksia ole seurakuntayhtymän puolelta irtisanottu.
- Kaikilta ainaishoitohaudoilta on hoidettu vähintään haudan pinnan hoito (hiekkapinta tai nurmen leikkaus), jolloin haudan yleisilme pysyy siistinä.

- Perennat ovat perinteisiä hautakukkia, kesäkukat yleistyivät haudoilla vasta 1950-1960 luvuilla yleisen vaurastumisen ja trendien myötä
- Lahden seurakuntayhtymä on siirtynyt pelkkiin perennahoitoihin vuonna 2024, vanhat kesäkukkahoitosisopimukset hoidetaan sopimuskauden loppuun.

Hoitopalvelujen määrän kehitys

Lahden seurakuntayhtymän
hoitosopimusten kehitys 2020 - 2024

Hautainhoitorahaston (HHR) talouden tunnuslukuja vuodelta 2025

Toimintatuotot olivat
2 583 402 M€ (toteutuma
102,2%)

Toimintakulut ovat
4 270 879 M€ (toteutuma
98,6 %)

Rahoitustuotot ovat
1 508 977 M€

Tilikauden tulos -181 703
€ (tappiollinen)

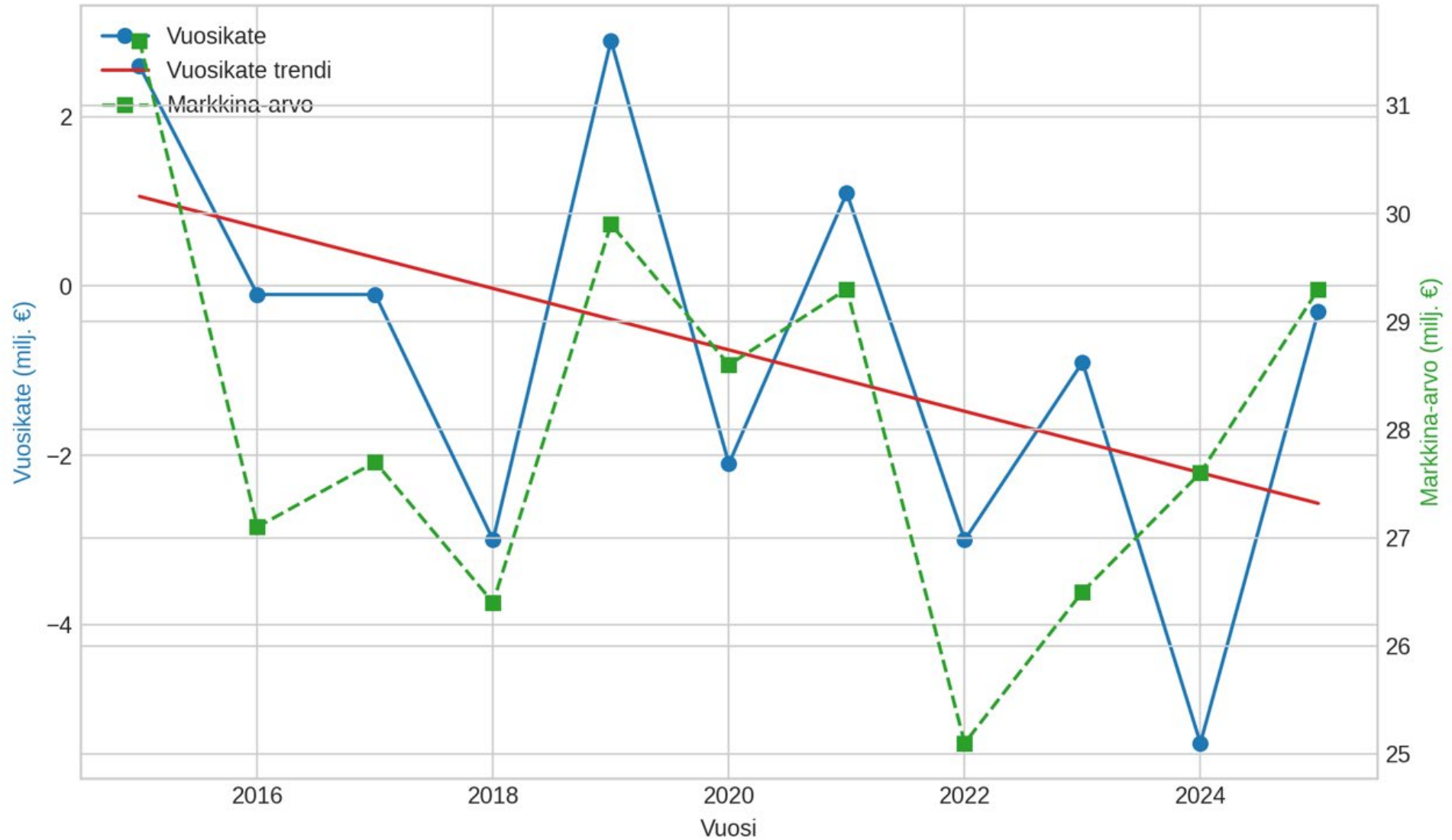
Henkilöstökulut ovat
3 408 891 M€ (toteutuma
94,8%)

Palveluiden ostot ovat
337 967 € (toteutuma
141,5 %)

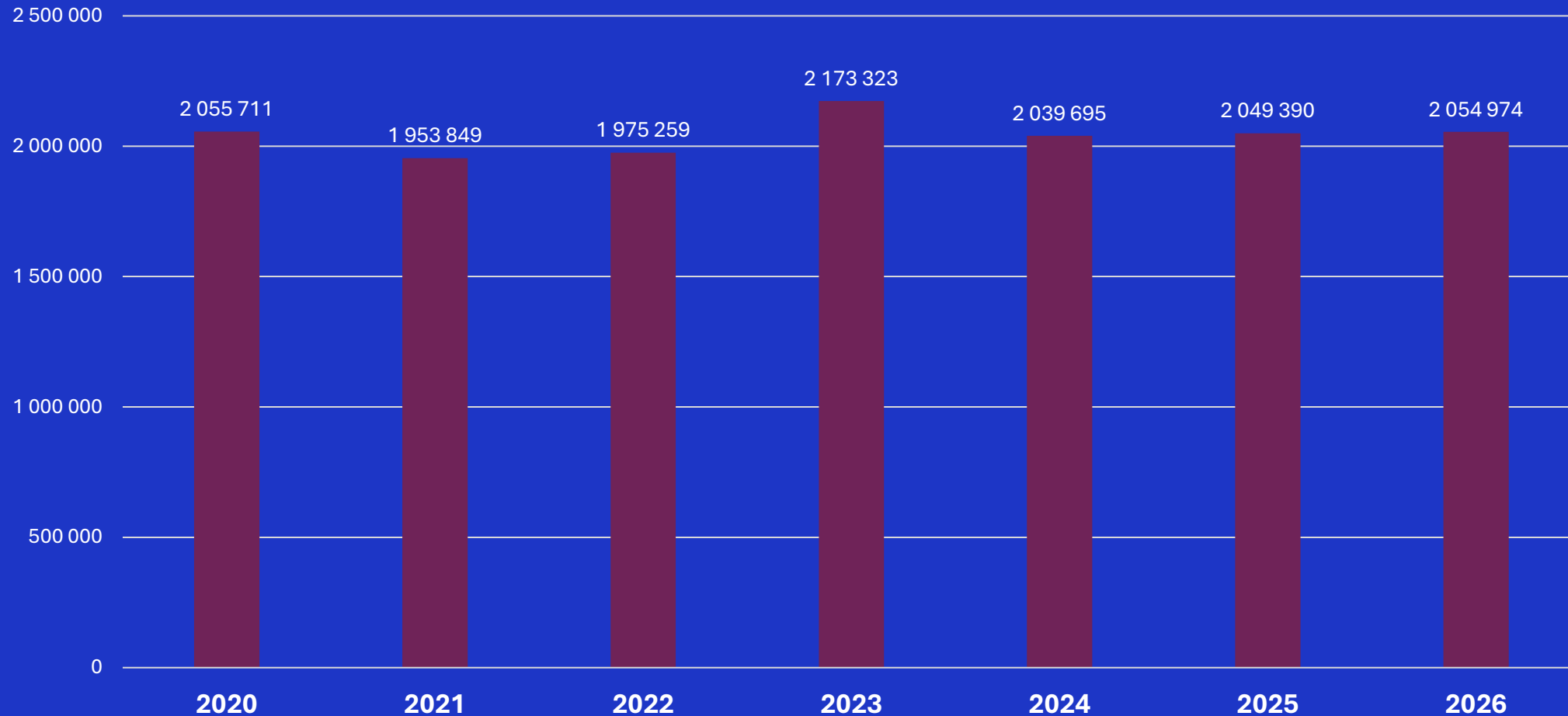
HHR:n rahavarat ja rahoitustilanne

Rahoitusomaisuuden markkina-arvot tilinpäätöksissä 2015-2025 sisältää pankkitilit											
milj. euroa											
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
31,6	27,1	27,7	26,4	29,9	28,6	29,3	25,1	26,5	27,6	29,3	
Vuosikate											
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
2,6	-0,1	-0,1	-3,0	2,9	-2,1	1,1	-3,0	-0,9	-5,4	-0,3	

Vuosikate, trendi ja rahoitusomaisuuden markkina-arvo 2015–2025

HHR:n kausityöntekijöiden palkkakulut vuosina 2020-2026

Hoitotavan täsmentäminen

- Hautausmaiden hoitosuunnitelman yhteydessä on tarkoitus täsmentää ainaishoitojen hoitotapaa siten, että aikaisemmin käytössä olleet kesäkukat korvataan monivuotisilla perennoilla vuonna 2027.
- Kaikille ainaishoitohaudoille, joille on istutettu yksivuotiset kesäkukat istutetaan jatkossa monivuotiset kukkakasvit eli perennat.
 - Voidaankin todeta, että ainaishoitosopimuksissa sovittu kukkahoito jatkuu.
 - Ne haudat, joilta vuoden 1978 päätöksellä lopetettiin kesäkukkahoidot, pidetään tehty päätös ennallaan, eli niille ei uudestaan tuoda kukkahoitoja takaisin.
 - Kaikilla ainaishoitohaudoilla jatkuu vähintään haudan pinnan hoito
 - Ainaishoitosopimuksia ei siis olla seurakuntayhtymän puolesta päättämässä. Ainoastaan kukkahoidon kukat vaihtuvat monivuotisiin kukkakasveihin eli perennoihin.

Hoitotavan täsmentäminen

- Mikäli ainaishoitohaudan haltija/suku ei hyväksy hoitotavan täsmennystä eli kesäkukkien vaihtamista monivuotisiksi perennoiksi on heillä mahdollisuus omakustanteisesti maksaa kesäkukkahoidosta hoitohinnaston mukaisen vuosittaisen maksun.
- Kun tällaisella haudalla erikseen maksettu kesäkukkahoito päättyy, istuttaa Helsingin seurakuntayhtymä tämän jälkeen haudalle automaattisesti perennat.
- Omaisilla on myös mahdollisuus kokonaan luopua ainaishoidosta ja ottaa hauta joko omaan hoitoonsa tai antaa hoitotehtävät seurakuntayhtymälle tai muulle toimijalle.

Hoitotavan täsmentäminen hautamuistomerkkien osalta

- Haudoilla olevat hautamuistomerkit ovat hautaustoimilain mukaan omaisten hoitovastuulla (pl. yhteismuistomerkit)
- 14 § Hautamuistomerkit (Hautaustoimilaki 457 /2003):
hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muistomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hautausmaan arvokkuutta. Muistomerkin hyväksyy hautausmaan ylläpitäjä.
- Osaan ainaishoitosopimuksista on kirjattu hautaustoimelle eritasoisia velvoitteita hautamuistomerkkien puhdistukseen ja pesemisiin, kivien tekstien kultauksiin/maalauksiin sekä muistomerkkien ja reunakivien oikoimisiin sekä muiden hautarakenteiden kunnostuksiin liittyen.

Hoitotavan täsmentäminen hautamuistomerkkien osalta

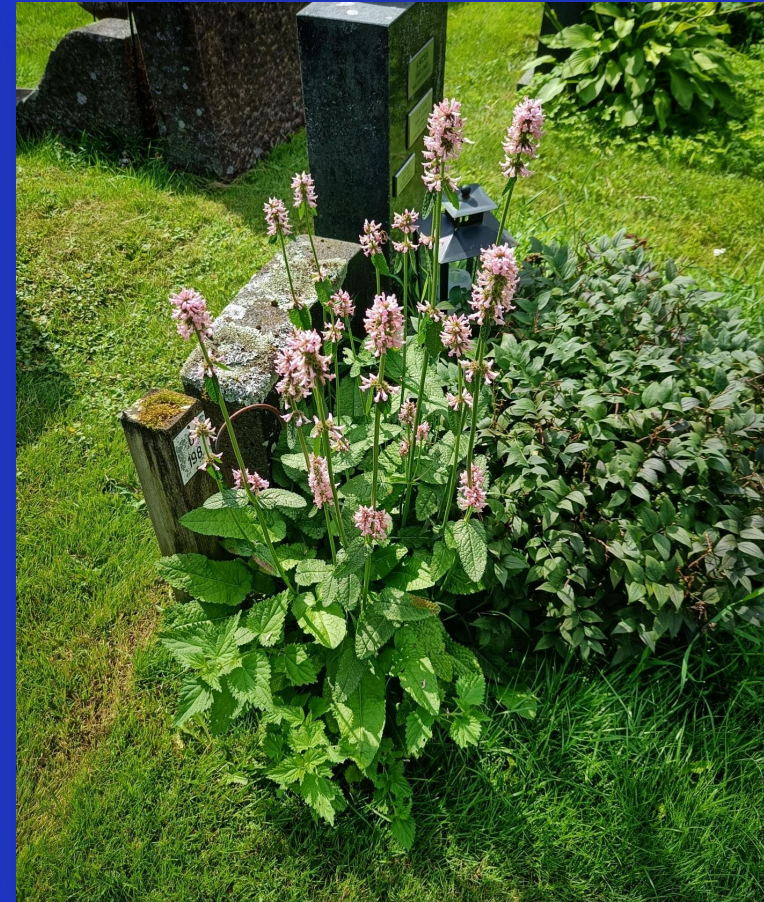
- Esityksenä on, että Helsingin seurakuntayhtymä luopuu kaikista ainaishoitosopimukseen kirjatuista hautamuistomerkkeihin liittyvistä kunnostustoimenpiteistä.
- Luopuminen koskee kaikkia niitä ainaishoitosopimuksia, joihin on kirjattu seurakuntayhtymälle kuuluvia hautamuistomerkkien kunnossapitovelvoitteita.

Hoitotavan täsmentämisen perusteet

- Perennahoito on vastuullinen vaihtoehto kesäkukkien sijaan käytettäväksi ja se vähentää mm. kasvihuonepäästöjä, energiankulutusta ja materiaalimenekkiä.
- Monivuotiset kasvit lisäävät hautausmaan monimuotoisuutta, ekologisuutta ja lajikirjoa mm. lisäämällä pölyttävien hyönteisten määrää
- Hautaustoimen juuri valmistuneen vastuullisuussuunnitelman lisäksi toimintaamme ohjaa Kirkon ympäristödiplomi ja on tarkoituksenmukaista toimia näiden arvojen ja ohjelmien mukaisesti
- Perennat eivät vaadi kasvukaudella hoitotyötä yhtä paljon kuin kesäukat ja tarvitsevat mm. vähemmän lannoitusta, kastelua ja kukkien nyppimistä.
- Vastuullisuus ja ympäristöasiat kiinnostavat yhä enemmän ihmisiä ja hautausmaan kävijöitä.
- Perennoiden hankintakustannus on kertaluonteinen kustannuserä, kun taas kesäukat uusitaan ja istutetaan vuosittain.
- HHR:n talous tulee saada tasapainoon ja tämä on yksi taloutta tervehdyttävä toimenpide.

Minkälaisia riskejä asiaan liittyy

- Hautausmaakulttuuriin liittyvä hoitotavan muutos saattaa herättää vastustusta.
- Perusteluviestintä ja omaisten tavoittaminen ei onnistu ja perennat ainaishoitohaudoilla tulevat omaisille yllätyksenä.
- Ihmiset eivät ymmärrä perennoiden käyttöä haudoilla ja kaivavat ne pois syysistutusten yhteydessä ja niitä joudutaan uusimaan suuria määriä vuosittain (keväisin) hautaustoimen toimesta.
- YKV:n päätöksestä valitetaan eri oikeusasteisiin ja olemme mukana pitkäaikaisessa valituskierteessä ja asia on esillä mediassa useaan otteeseen.
- HHR:n rahoitustilanne/varallisuus heikkenee, mikäli hoitokustannuksia ja tarvittavia päätöksiä ei saada toteutettua.

Kiitos!